

Ex-ante hodnocení návrhu skupiny grantových projektů Návratové granty

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Zaměření a cíle skupiny grantových projektů	2
3. Intervenční logika.....	3
4. Výsledky, přínosy a dopady skupiny grantových projektů.....	4
5. Výdaje skupiny grantových projektů	6
6. Aktivity skupiny grantových projektů a příjemci grantové podpory	7
7. Způsob realizace skupiny grantových projektů.....	8
8. Hodnocení a výběr projektů	8
9. Průběžné a závěrečné hodnocení projektů	11
10. Monitorování skupiny grantových projektů a její evaluace	13
11. Vymezení rizik.....	14
12. Doporučení	15
13. Závěr	15

1. Úvod

Předkládané ex-ante hodnocení se zaměřuje na skupinu grantových projektů Návrátové granty, která bude realizována Grantovou agenturou České republiky jako nástroj grantové podpory.

Podpora skupiny grantových projektů Návrátové granty začne být poskytována nejdříve od roku 2026, a to pro projekty vybrané v rámci soutěže vyhlášené v roce 2025. Následně se v případě dostatku finančních prostředků pro tuto skupinu grantových projektů předpokládá vyhlášení veřejné soutěže každý rok. Doba trvání skupiny grantových projektů je plánována na dobu neurčitou. V zájmu vytvoření podmínek pro splnění zaměření a cílů skupiny grantových projektů Návrátové granty je doba řešení projektu v této skupině grantových projektů stanovena v rozmezí od 2 let do 4 let v závislosti na výši plánovaného „projektového“ úvazku řešitele/ky. Začátek řešení projektu si bude moci uchazeč, resp. příjemce zvolit flexibilně v průběhu celého roku. V průběhu řešení se předpokládá možnost úpravy doby řešení projektu v závislosti na výši úvazku.

Ex-ante hodnocení je třeba chápat jako proces, který běží paralelně s přípravou evaluované skupiny grantových projektů. Jeho cílem nebylo rozporovat či oponovat návrh evaluované skupiny grantových projektů, ale průběžně konzultovat jednotlivé navrhované části připravované skupiny grantových projektů a poskytovat doporučení k efektivnějšímu zaměření skupiny grantových projektů a způsobu její implementace.

2. Zaměření a cíle skupiny grantových projektů

Zaměření a cíle skupiny grantových projektů Návrátové granty jsou v návrhu materiálu popsány v čl. 12.

Skupina grantových projektů Návrátové granty je zaměřena na vytvoření příležitosti pro vědce a vědkyně po kariérní přestávce s cílem umožnit jejich návrat ke vědecké kariéře a tím usnadnit sladění osobního a profesního života.

Pro vědkyně a vědce může být rodičovská dovolená nebo kariérní přestávka z důvodu péče o rodinu bariérou při pokračování ve vědecké kariéře. Aby se předešlo ztrátě vysokého potenciálu pro oblast vědy a výzkumu, je důležité vhodně nastavit systém podpory pro tuto specifickou skupinu osob a podpořit vytváření pracovních příležitostí, které odpovídají jejich potřebám. Z těchto důvodů GA ČR navrhuje zavést novou skupinu grantových projektů – Návrátové granty.

Cílem skupiny grantových projektů Návrátové granty je naplnění strategických cílů a opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+¹, (dále jen „Národní politika VaVal“) a Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030² (dále jen „Strategie“):

- Cíl 2: Podpořit výzkumné organizace ve vytváření motivujících pracovních podmínek a rozvoj potenciálu lidí napříč celým spektrem výzkumu a vývoje
 - 2.4: Vytvářet podmínky pro kombinaci výzkumné práce a rodičovství a pro uplatnění žen po mateřské a žen či mužů po rodičovské dovolené
- Opatření 12: Vytváření podmínek pro kombinaci výzkumné práce a rodičovství a pro uplatnění žen po mateřské dovolené.
- Strategický cíl č. P.1 Zajištění maximálního rozvoje potenciálu dívek a chlapců, resp. žen a mužů
 - P.1.4.4. Zavést návratové granty

¹ Schválená usnesením vlády České republiky ze dne 20. 7. 2020 č. 759.

² Schválená usnesením vlády České republiky ze dne 8. 3. 2021 č. 269.

- P.1.4.5. Zajistit služby péče reflektující specifickou pozici pracovníků a pracovníc ve VaVal
- Strategický cíl č. P2 Rozšíření obsahu vzdělávání, vědy a výzkumu o genderovou perspektivu
 - P.2.4.1 Zohlednit dimenzi pohlaví a genderu v obsahu výzkumu, vývoje a inovací v rámci podpory projektů VaVal
- Strategický cíl č. P3 Uplatňování genderového hlediska v chodu a v řízení vzdělávacích a vědecko-výzkumných institucích
 - P.3.3.4. Zohlednit kvalitu a transparentnost lidských zdrojů v hodnocení projektů účelové podpory doložením kvalitního a transparentního institucionálního řešení rozvoje lidských zdrojů a genderové rovnosti
 - P.3.5.2. V rámci ex ante a ex post hodnocení programů podpory vzdělávání a podpory VaVal vyhodnocovat hledisko genderové rovnosti.

3. Intervenční logika

Navrhovaná skupina grantových projektů má umožnit znovu nastartovat kariéru vědců/vědkyň bezprostředně po kariérní přestávce způsobené péčí o rodinu.

Aby se předešlo ztrátě vysokého potenciálu pro oblast vědy a výzkumu, je důležité vhodně nastavit systém podpory pro tuto specifickou skupinu osob a podpořit vytváření pracovních příležitostí, které odpovídají jejich potřebám. Domnívám se, že navrhovaná skupina grantových projektů bude v tomto směru přínosem a zacelí určitou mezeru v grantovém systému základního výzkumu ČR, v jejímž důsledku pochází k odlivu kvalitních pracovníků mimo vědecké prostředí.

V České republice jsou dosud návratové granty k dispozici pouze na několika institucích (Mendelova Univerzita, Masarykova Univerzita či Univerzita Karlova) a jsou dosud dostupné zlomku vědkyň a vědců. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy plánuje v roce 2024 výzvu na zavádění návratových grantů v rámci OP JAK, financování z OP však nepředstavuje dlouhodobě udržitelné řešení. MŠMT nebude

samo návratové granty administrovat jako poskytovatel, ale bude očekávat, že si instituce VaVal o finance na tyto granty zažádají. Tím se odpovědnost převádí na jednotlivé instituce a jejich zaměstnance/kyně a zaměstnanci budou závislí na tom, zda se tam najde kapacita a vůle o podporu žádat a zda bude daná instituce úspěšná. To mimo jiné znamená, že široké skupině vědců a vědkyň bude tato podpora nedostupná, protože budou působit na instituci, která nemá projekt OP JAK. Návratové projekty GA ČR budou dostupné pro celou vědeckou komunitu, a to bez časového omezení daného projektem, jako v případě OP JAK. Bude tak stabilním prvkem systému grantové podpory v ČR. Návratové granty na rozdíl od OP JAK mají více zacílit přímo na vědce/vědkyně, kteří si budou moci po kariérní přestávce sami vybrat instituci, na které budou projekt řešit a zároveň GA ČR řešiteli/řešitelce bude umožňovat přejít se svým grantovým projektem i na jinou instituci.

4. Výsledky, přínosy a dopady skupiny grantových projektů

Řešení Návratových grantů poskytne pracovní příležitost ve vědě pro navrhovatele/navrhovatelku bezprostředně po kariérní přestávce a umožní znovu „nastartovat“ jeho/její kariéru a její další rozvoj.

Dalším očekávaným přínosem je předejít ztrátě vysokého potenciálu pro oblast vědy a výzkumu v České republice pro tuto specifickou skupinu osob.

Pro vědkyně a vědce může být rodičovská dovolená nebo kariérní přestávka z důvodu péče o rodinu bariérou při pokračování ve vědecké kariéře. Aby se předešlo ztrátě vysokého potenciálu pro oblast vědy a výzkumu, je důležité vhodně nastavit systém podpory pro tuto specifickou skupinu osob a podpořit vytváření pracovních příležitostí, které odpovídají jejich potřebám. Z těchto důvodů GA ČR navrhuje zavést novou skupinu grantových projektů – Návratové granty.

Zavedením nové skupiny grantových projektů GA ČR sleduje zacílit určitou mezeru v grantovém systému základního výzkumu ČR, v jejímž důsledku pochází k odlivu kvalitních pracovníků mimo vědecké prostředí. Poskytování této skupiny grantové podpory může motivovat vědce – rodiče, aby se vrátili do práce, do vědy a zároveň přispět k vytvoření podpůrného a inkluzivního pracovního prostředí pro

zaměstnanec/kyně s rodinnými závazky. Opatření pomůže překlenout období, kdy vědec/vědkyně aktuálně není řešitelem ani členem řešitelského týmu žádného grantového projektu a potřebuje obnovit kontakty a seznámit se s vývojem v oboru.

Zavedením této nové skupiny grantových projektů GA ČR sleduje mimo jiné i posílení motivace institucí vědy a výzkumu k vytváření organizačních a ekonomických podmínek pro práci vědců/kyň po kariérní přestávce, a tím i k větší personální a organizační dynamice vědeckého prostředí v České republice, a to včetně vědeckých institucí, které by jinak měly pouze omezené možnosti zaměstnat rodiče po kariérní přestávce.

Projekty Návrátové granty tak mohou významně přispět k transformaci vědy a výzkumu v ČR do podoby otevřenější a dynamičtější struktury a obecně ke zvýšení míry naplnění work-life balance.

V této skupině grantových projektů mohou být podporovány pouze projekty, které odůvodněně předpokládají dosažení špičkových vědeckých výsledků prezentovatelných některým z následujících komunikačních nástrojů výsledků základního výzkumu:

J – recenzovaný odborný článek:

- Jimp – původní / přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“;
- Jsc – původní / přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Scopus s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“;
- Jost – původní / přehledový článek v odborném periodiku, který nespadá do žádné z výše uvedených skupin a splňuje obecné požadavky na odborný recenzovaný článek. Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik se nepoužije.

B – odborná kniha (ISBN, ISMN)

C – kapitola v odborné knize

D – stať ve sborníku (ISBN) evidovaném v databázi WoS nebo Scopus

Jiné druhy vědeckých výsledků bude možné uplatnit, ale projekt nebude na základě takovýchto uplatněných výsledků hodnocen.

5. Výdaje skupiny grantových projektů

Celkové výdaje na novou skupinu grantových projektů se předpokládají v objemu cca 100 mil. Kč ročně s postupným nárůstem objemu podpory – v prvním roce 2026 cca 50 mil. Kč, ve druhém roce 2027 a v dalších letech cca 100 mil. Kč. V případě, že by zákonem stanovené výdaje nebyly schváleny v této výši, tak by GA ČR Veřejnou soutěž vyhlásila pouze do výše schválených prostředků.

Podíl výdajů státního rozpočtu na celkových výdajích je u projektů základního výzkumu v souladu se Zákonem a Rámcem až 100 %. Navržené výdaje státního rozpočtu musí být zabezpečeny v souladu s limity celkových výdajů na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválených vládou na příslušná období bez zvýšených nároků na státní rozpočet. Prostředky na tuto skupinu grantových projektů budou poskytovány ve schválené výši.

Pro první rok řešení jsou navrhovány účelové výdaje ve výši 50 mil. Kč, které vychází z předpokladu cca 20% úspěšnosti každé vyhlášené soutěže. Předpokládá se udělení cca 25 projektů každý rok a očekávané průměrné roční výdaje na jeden projekt ve výši 2 mil. Kč (při 100 % úvazku a době řešení projektu na dva roky). Maximální roční výše výdajů navrhované skupiny grantových projektů činí 100 mil. Kč s ohledem na skutečnost naléhavého zájmu. Na zajištění hodnocení a administrace projektů v rámci navrhované skupiny grantových projektů je požadováno navýšení rozpočtu v oblasti institucionálních prostředků ve výši 6,6 mil. korun ročně.

Celkové výdaje na tuto skupinu grantových projektů jsou přiměřené vzhledem k nutnosti státní intervence vyplývající z motivačního účinku a zaměření a cílů této skupiny grantových projektů.

6. Aktivita skupiny grantových projektů a příjemci grantové podpory

Příjemcem podpory v rámci této skupiny grantových projektů Návrátové granty může být v souladu s § 2 odst. 2 písm. b) Zákona uchazeč o grant z řad organizačních složek státu nebo organizačních jednotek ministerstva zabývajících se výzkumem a vývojem, a dále z řad právnických osob se sídlem v České republice, který splní podmínky způsobilosti uchazeče o podporu, a který byl vybrán ve Veřejné soutěži. Fyzické osoby se příjemci podpory v této skupině projektů stát nemohou.

Intenzita podpory na základní výzkum poskytovaná podnikům nesmí přesáhnout 100 %. Intenzita podpory na základní výzkum poskytovaná výzkumným organizacím a výzkumným infrastrukturám nesmí přesáhnout 100 %.

Finanční podpora bude grantovým projektům Návrátové granty udělována na základě konkrétních návrhů projektů vypracovaných potenciálními řešiteli těchto projektů, tj. vědeckými pracovníky, kteří k datu vyhlášení veřejné soutěže řádně ukončili doktorské studium, tj. získali akademický titul Ph.D., přičemž doba od jeho získání ke stejnému datu nesmí být delší než 10 let, a řešení projektu naváže na kariérní přestávku v délce trvání od 1 do 5 let.

K termínu zahájení řešení projektu nesmí mít žadatel/žadatelka na všech vědeckých a akademických institucích součet všech úvazků vyšší než 0,2 (do této výše úvazku se nezapočítává pracovní úvazek sjednaný před nástupem na mateřskou/rodičovskou dovolenou nebo který trvá v průběhu mateřské/rodičovské dovolené).

Podpora bude poskytována formou dotace na uznané náklady právnickým osobám a formou zvýšení výdajů organizačních složek státu nebo organizačních jednotek ministerstev z výdajů státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace na základě výsledků Veřejné soutěže. V souladu se Zákonem a Nařízením může být míra (intenzita) podpory pro projekty základního výzkumu až 100 % způsobilých nákladů projektu. Maximální povolená výše podpory projektu základního výzkumu (bez oznamovací povinnosti a podrobnějšího posouzení Evropskou komisí) je stanovena podle čl. 4 odst. 1 písm. i) bodu i) Nařízení na 40 mil. EUR na podnik a projekt a nebude

překročena – ve skupině grantových projektů Návrátové granty se předpokládá průměrná výše podpory jednoho projektu nižší (2 mil. Kč za rok – při 100 % projektovém úvazku a době řešení projektu na dva roky). U každého projektu individuálně. Individuální stanovování výše podpory se bude týkat podpory, která bude poskytnuta na jednotlivý projekt. Požadovaná výše podpory musí být zdůvodněná, přiměřená vědeckému záměru, době trvání projektu a použitým metodám řešení projektu a stanovena v souladu s příslušnou zadávací dokumentací Veřejné soutěže. Skupina grantových projektů Návrátové granty vylučuje v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 ve znění pozdějších předpisů duplicitní financování s jinými programy, včetně programů ESIF.

7. Způsob realizace skupiny grantových projektů

Skupina grantových projektů Návrátové granty bude realizována formou veřejné soutěže.

Předpokládá se, že veřejná soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích na podporu skupiny grantových projektů Návrátové granty bude vyhlášena nejdříve v roce 2025 se zahájením poskytování podpory v roce 2026. Následně se předpokládá vyhlašování Veřejné soutěže pravidelně každý rok.

8. Hodnocení a výběr projektů

V souladu s pravidly stanovenými Zákonem jmenuje poskytovatel komisi pro přijímání návrhů projektů. Doručené návrhy projektů kontroluje komise pro přijímání návrhů projektů z hlediska splnění všech náležitostí stanovených zadávací dokumentací pro návrhy projektů.

O přijetí návrhu projektu do Veřejné soutěže, resp. o jeho vyřazení z Veřejné soutěže, rozhoduje předsednictvo GA ČR v souladu s § 21 odst. 3 Zákona na základě protokolu zpracovaného komisí pro přijímání návrhů projektů, resp. odborným poradním orgánem. Návrhy projektů vyřazené z Veřejné soutěže nejsou dále hodnoceny.

Hodnocení návrhů projektů v rámci navrhované skupiny grantových projektů bude probíhat způsobem, který vychází ze Zákona a Statutu GA ČR:

- rozhodujícím orgánem je předsednictvo GA ČR;
- oborové komise jsou poradními orgány dle Zákona.

Systém posuzování návrhu projektu je koncipován tak, aby se zmenšil prostor pro zájmové vlivy a předešlo se konfliktu zájmů na všech úrovních posuzování. GA ČR bude při sestavování expertních poradních orgánů usilovat o vyrovnané zastoupení žen a mužů.

V rámci navrhované skupiny grantových projektů je možné podporovat projekty napříč vědními obory. Nejméně dva členové panelu (hlavní a vedlejší zpravodaj projektu) budou nezávisle hodnotit návrh projektu a zpracují posudky podle pravidel uvedených výše. Na základě analýzy takto provedeného hodnocení budou vybrány projekty postupující do druhé fáze hodnocení (do druhého kola smí postoupit >50 % projektů), panely pro ně navrhnu zahraniční posuzovatele, u ostatních návrhů projektů bude hodnocení ukončeno. Panely na základě všech posudků (pro každý návrh projektu se předpokládají nejméně dva posudky od členů panelu, pro každý návrh projektu postupující do druhé fáze hodnocení také pokud možno dva posudky od dalších nezávislých zahraničních posuzovatelů) stanoví konečné pořadí, jehož součástí je i doporučení výběru projektů k financování.

Výsledné pořadí bude schváleno předsednictvem GA ČR a na jeho základě (a podle alokované částky na danou skupinu grantových projektů) budou rozděleny finanční prostředky.

Hodnocení a výběr návrhů grantových projektů provádějí poradní orgány GA ČR na základě těchto kritérií:

1. Originalita a potenciál vědeckého přínosu projektu, jeho inovativnost a přínos danému vědeckému oboru.

2. Schopnosti a předpoklady navrhovatele grantový projekt řešit, přičemž se posuzují odborné schopnosti a dosavadní tvůrčí přínos ve vědní oblasti podle zaměření návrhu projektu.
3. Potenciál grantového projektu přispět k rozvoji kariéry a další setrvání navrhovatele/navrhovatelky v oblasti výzkumu (součástí návrhu projektu bude plán rozvoje kariéry).
4. Návrh způsobu řešení – hodnotí se, do jaké míry je navrhovaný vědecký přístup proveditelný s přiměřenou mírou rizika, do jaké míry jsou navrhované vědecké metody a pracovní postupy vhodné pro dosažení záměru projektu, do jaké míry zahrnuje návrh projektu vývoj nové metody, do jaké míry jsou navrhovaný přibližný časový rozvrh řešení projektu, zdroje a závazek navrhovatele přiměřené a řádně odůvodněné.
5. Předpokládané výstupy – relevance přehledu předpokládané publikační aktivity a dalších druhů výsledků základního výzkumu definovaných platnou Metodikou, které se stanou základem pro řešení známých nebo očekávaných, současných nebo budoucích problémů nebo možností.
6. Zahraniční spolupráce – pokud je to relevantní, hodnotí se míra a kvalita zapojení zahraničních pracovišť do řešení; vzájemné využití přístrojového vybavení spolupracujících pracovišť; využití komplementárních přístupů a metodik.
7. Náklady projektu, zejména posouzení přiměřenosti navržených nákladů ve vztahu k návrhu projektu a předpokládaným výsledkům, opodstatněnosti jednotlivých položek navržených nákladů a splnění požadavků na rozsah a vymezení způsobilých nákladů dle zadávací dokumentace.
8. Genderová dimenze v obsahu výzkumu – posouzení, zda je ve výzkumném tématu relevantní zohlednit možné biologické odlišnosti (pohlaví) nebo odlišnosti ve zkušenostech a potřebách žen a mužů (gender), případně jejich interakce a dále zda výsledky výzkumu budou pro muže i ženy co nejvíce přínosné, funkční a bezpečné.
9. Schopnosti uchazeče řešit grantový projekt s ohledem na jeho technické a institucionální zázemí.

Konkrétní postup hodnocení návrhů bude stanoven v zadávací dokumentaci pro projekty Návrátové granty.

Popsaný způsob zaručuje odborné a nestranné hodnocení návrhů projektů.

9. Průběžné a závěrečné hodnocení projektů

Kontrolu finanční stránky průběhu řešení grantového projektu provádí GA ČR každoročně na základě ročních finančních zpráv. Finanční hodnocení obsahuje vyhodnocení dosavadního hospodaření s přidělenými prostředky, event. navrhovaného rozpočtu na další období (kontroluje se čerpání přidělených prostředků, účelnost jejich vynaložení a dodržení jejich skladby, řádné zdůvodnění event. přesunů či změn).

Jsou-li splněny předpoklady pro pokračování podpory grantového projektu a předsednictvo GA ČR rozhodne na základě finančního průběžného hodnocení o pokračování podpory grantového projektu, poskytne GA ČR příjemci finanční prostředky na další období řešení projektu v souladu s uzavřenou smlouvou.

Nejsou-li splněny předpoklady k pokračování podpory grantového projektu, je GA ČR oprávněna smlouvu o poskytnutí podpory vypovědět bez výpovědní doby a ukončit poskytování podpory nebo vydat rozhodnutí o ukončení podpory.

Průběžné odborné hodnocení projektu se u Návratových grantů neprovádí, neboť podle ustanovení § 13 odst. 2 Zákona je poskytovatel povinen jej provést pouze v případě, že doba, po kterou se poskytuje podpora projektu, je delší než dva roky.

Hodnocení ukončeného grantového projektu provádí na základě posouzení hodnotícím panelem oborová komise, do jejíž působnosti grantový projekt spadá, a to na základě závěrečné zprávy a výsledku kontrolní činnosti o hospodaření s prostředky. Toto hodnocení se provádí rok po skončení financování projektu.

GA ČR hodnotí závěrečnou zprávu a postup při řešení grantového projektu podle těchto hlavních kritérií:

- splnění vědeckého záměru projektu Návratové granty;
- zda byla poskytnuta pracovní příležitost ve vědě pro řešitele/řešitelku bezprostředně po kariérní přestávce a umožněno znovu „nastartovat“ jeho/její kariéru a její další rozvoj, tj. zda řešitel do roku po skončení řešení projektu získá

úvazek ve výši minimálně 0,5 na vědecké či akademické instituci a/nebo další projekt, jehož součástí je jeho mzda;

- kromě vysoce kvalitních článků publikovaných v časopisech uvedených v databázi Web of Science se vzhledem k délce trvání projektů bude přihlížet rovněž k dalším výsledkům – například článkům ve sbornících konferencí;
- soulad provedených prací s plněním stanovených cílů;
- zajištění řešení po stránce odborné a personální;
- posouzení výsledků v členění podle druhů definovaných v části 15 tohoto materiálu;
- genderová dimenze v případě, že je to relevantní – zda výzkum zohledňuje možné biologické odlišnosti (pohlaví) nebo odlišnosti ve zkušenostech a potřebách žen a mužů (gender), zda výsledky výzkumu budou pro muže i ženy co nejvíce přínosné, funkční a bezpečné;
- vyhodnocení celkového hospodaření s přidělenými prostředky (kontroluje se čerpání přidělených prostředků, účelnost jejich vynaložení a dodržení jejich skladby).
- Předčasné ukončení řešení projektu z důvodu přechodu řešitele/řešitelky na financování vědeckého výzkumu a/nebo pracovního úvazku z jiných zdrojů (institucionálních či grantových) nebude penalizováno.

Oborová komise a hodnotící panel při celkovém hodnocení ukončeného grantového projektu přihlíží i k dodržování podmínek hospodaření s přidělenými prostředky, a to na základě výsledků kontrolní činnosti.

O výsledku hodnocení ukončeného grantového projektu vypracují oborové komise protokol a předloží ho předsednictvu GA ČR, které návrh hodnocení projedná a rozhodne.

Řešení projektu je hodnoceno podle výše uvedených kritérií jako:

- **vynikající** – deklarovaných cílů projektu bylo dosaženo, byly dosaženy původní významné výsledky posunující současný stav poznání; výsledky jsou doloženy publikacemi v příslušné oblasti a jsou z hlediska rozsahu, kvality a potenciálního ohlasu či možností využití při řešení projektem vyjmenovaných

problémů vynikající a výrazně zasáhnou do vývoje oboru, a to zejména v mezinárodním kontextu.

- **splněno** – deklarovaných cílů projektu bylo dosaženo, byly dosaženy původní výsledky prohlubující současný stav poznání a byly doloženy publikacemi.
- **splněno s výhradou** – deklarované cíle projektu byly splněny pouze částečně nebo byly dosaženy pouze výsledky, které lze hodnotit jako nepřekračující současný stav poznání.
- **nesplněno** – deklarovaných cílů projektu nebylo dosaženo, publikované či jinak uplatněné výsledky z projektu (publikace, případně další výsledky) nejsou z hlediska rozsahu a potenciálního ohlasu či možností využití při řešení v projektu vymezených problémů dostatečné a pravděpodobně výrazně nezasáhnou do vývoje oboru.

10. Monitorování skupiny grantových projektů a její evaluace

V souladu se Základními principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací budou sledovány tyto indikátory:

- počet a objem úvazků, určených pro vědecké pracovníky/pracovnice po kariérní přestávce, které v rámci schématu vznikly;
- budoucí rozvoj kariéry žadatelů/ek – např. úspěšnost řešitelů Návratových grantů v získávání dalších grantů či zda přispělo řešení projektu k následnému kariérnímu růstu či následná publikační aktivita;
- počet řešitelů/řešitelek, kteří do roku po skončení získali úvazek ve výši minimálně 0,5 na vědecké či akademické instituci a/nebo další projekt, jehož součástí je jeho mzda.

Dále bude sledováno čerpání finančních prostředků a efektivita jejich využití, detailnější struktura poměru mužů a žen v roli řešitelů projektů a využitelnost výsledků výzkumu ve vztahu k rovnosti žen a mužů.

Dále bude sledována kvalita dosažených výsledků doložená výskytem špičkových publikací definovaných v souladu s Metodikou 2017+.

Pro účely hodnocení skupiny grantových projektů bude sledováno, zda řešitelé/ky do roku po skončení projektu získají úvazek alespoň 50 % na vědecké či akademické instituci a/nebo další projekt, jehož součástí je mzda.

Po prvních třech letech trvání této skupiny grantových projektů bude stanoven termín průběžného vyhodnocení skupiny grantových projektů provedeného na základě monitorování projektů. Na základě tohoto průběžného vyhodnocení bude možné provést případnou modifikaci skupiny grantových projektů Návrátové granty, včetně úpravy délky trvání nebo doby řešení projektů.

První vyhodnocení hlavního i dílčích cílů skupiny grantových projektů Návrátové granty proběhne po šesti letech jejího trvání, následně bude hodnocení probíhat ve dvouletých intervalech. Klíčové indikátory budou vyhodnocovány průběžně.

V souladu s povahou výsledků v základním výzkumu a vzhledem k povaze projektů Návrátové granty bude za splnění cílů skupiny grantových projektů považováno zlepšování a růst hodnot výše sledovaných indikátorů a úspěšné ukončení (tj. projekt bude klasifikován jako „splněn“ nebo „vynikající“) 60 % řešených projektů.

Na základě posouzení, do jaké míry byly splněny tyto hlavní a dílčí cíle této skupiny grantových projektů, budou navrženy případné změny nebo úpravy této skupiny grantových projektů, a to buď formou úpravy zadávací dokumentace nebo změnou tohoto vládního materiálu.

11. Vymezení rizik

Za potenciální riziko realizace navrhované skupiny grantových projektů lze považovat:

- riziko, že na Návrátové granty nebude mít GA ČR dostatek finančních prostředků ze státního rozpočtu;
- potenciální překryv po určité omezené období s „návrátovými granty“ OP JAK Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, případně s jinými obdobně zaměřenými dotačními výzvami;
- neplánované snížení alokace finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Případné riziko duplicitního financování v rámci projektů eliminuje GA ČR stanovením přísných podmínek, formulovaných v zadávacích dokumentacích, jež duplicitní financování projektů zakazují a nepřipouští, přičemž splnění těchto podmínek je sledováno na všech úrovních hodnoticího procesu.

12. Doporučení

Hodnocení a výběr projektů musí být maximálně transparentní, nestranné a zajišťováno odborníky s požadovanými znalostmi a schopnostmi. Transparentní a nestranný musí být také celý proces evaluace.

Dalším doporučením je upravit maximální rozpočet skupiny grantových projektů o reálnou míru inflace ve sledovaném období.

Posledním doporučením je více v materiálu zdůraznit, jak se navrhovaná skupina grantových projektů liší od ostatních schémat podpory zaměřených na vědce a vědkyně po kariérní přestávce, zejména OP JAK.

13. Závěr

Všechna navržená doporučení byla do návrhu skupiny grantových projektů adekvátním způsobem zapracována. Zjištěné nedostatky a z nich plynoucí doporučení byla méně závažného charakteru a neměla výrazný vliv na výslednou kvalitu hodnoceného návrhu skupiny grantových projektů.

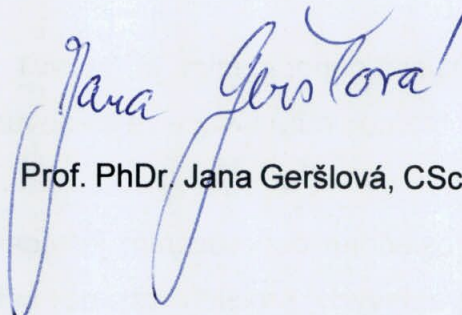
Navržená skupina grantových projektů představuje kvalitně připravený nástroj pro podporu vědkyň a vědců po kariérní přestávce způsobené péčí o rodinu a umožní jim znovu „nastartovat“ kariéru a její další rozvoj.

Navrhovaná skupina grantových projektů slouží výhradně k podpoře základního výzkumu a je zacílená přímo na vědce/vědkyně, kteří si budou moci po kariérní přestávce sami vybrat instituci, na které budou projekt řešit. Zároveň bude umožněna změna příjemce a řešitel tak bude moci přejít s grantovým projektem na jinou instituci. Díky těmto atributům se navrhovaná skupina grantových projektů odlišuje od ostatních

intervencí, jako např. plánovaná výzva v rámci OP JAK, a doplní tak ostatní možnosti podpory v této oblasti.

Závěrem můžeme konstatovat, že po formální i obsahové stránce návrh skupiny grantových projektů Návratové granty odpovídá stávajícím požadavkům příslušných orgánů hodnocení a plně využívá zkušeností poskytovatele grantové podpory.

V Ostravě dne 28. března 2024

Prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc.